

Wij maken de dijk

Het bouwen van nieuwe dijken is nodig om Limburgers te beschermen tegen hoogwater. Maar dat is niet het enige wat belangrijk is binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma van Waterschap Limburg. De nieuwe dijken moeten ook goed passen in het landschap en meerwaarde bieden voor de mensen die er wonen. Landschapsarchitect Abe Veenstra en ruimtelijk integrator Geert de Vries zetten zich in om dijkversterking te combineren met het verbeteren van de leefomgeving rond de dijken.

Geert de Vries is ruimtelijk integrator voor het project Lob van Gennep van Waterschap Limburg. Tussen Gennep en Mook worden nieuwe dijken aangelegd en bestaande dijken versterkt. Het waterschap combineert dat met **het verbeteren van het gebied**. Het projectgebied heeft prachtige natuur en een rijke geschiedenis, wat het heel aantrekkelijk maakt voor bewoners, bedrijven en toeristen. Het doel is om de omgeving nog mooier te maken en de natuur, recreatiemogelijkheden en het cultuurhistorisch erfgoed te versterken. "Bij dit project zijn heel veel partijen betrokken", zegt Geert. "Van bewoners tot bedrijven en van belangengroepen tot verschillende overheden. Het is mijn taak om samen met ons projectteam te zorgen dat al die **partijen goed samenwerken** en dat we onze gezamenlijke doelen voor het project Lob van Gennep bereiken."

Passen in het landschap

Abe Veenstra is landschapsarchitect en lid van het Q-team van Waterschap Limburg. Het Q-team bestaat uit onafhankelijke experts, die Waterschap Limburg gevraagd en ongevraagd advies geven over de ruimtelijke kwaliteit rond dijkversterkingsprojecten in het Maasdal. "Dat betekent dat we **meedenken over hoe nieuwe dijken ingepast worden in het landschap**", zegt Abe. "Maakt de dijk een landschap mooier? Kan de dijk meerwaarde

Even voorstellen

Naam: Abe Veenstra (RECHTS)

Rol bij de dijkversterkingen: Landschapsarchitect en lid van het Q-team dat Waterschap Limburg adviseert

Werkt aan hoogwaterbescherming sinds: 2002

Naam: Geert de Vries (LINKS)

Rol bij de dijkversterkingen: Ruimtelijk integrator voor Waterschap Limburg.

Werkt aan hoogwaterbescherming sinds: 2009

creëren voor de omgeving op het gebied van natuur en recreatie? Sluit de dijk aan bij de toekomstplannen voor het gebied? Waterschap Limburg staat voor de uitdaging om nieuwe dijken te bouwen op plekken waar mensen al eeuwen leven en werken. Plekken die hun eigen verhaal hebben. Dat zorgt soms voor een **spanningsveld met veel verschillende belangen**. De dijk moet de dorpen goed beschermen tegen hoogwater, hij moet passen in de omgeving, die omgeving waar mogelijk versterken én het kostenplaatje moet kloppen."

Typen dijken

Om te zorgen dat de nieuwe dijken passen in de omgeving, is het belangrijk om het juiste dijktype te kiezen. Er zijn **verschillende typen dijken**, zoals groene dijken (zoals die vaak langs de rivieren liggen), muren of verborgen waterkeringen. Er zijn ook losse schotten of zelfsluitende waterkeringen, die pas omhoog komen bij hoogwater. "Welke oplossing het beste past, **hangt af van de omgeving**", zegt Abe. "Dat is echt maatwerk. Binnen het project Lob van Gennep wordt bijvoorbeeld op één plek een bestaand rivierduin opgehoogd. Dat past heel natuurlijk in het glooiende landschap met hoge gronden."

Samen met inwoners kijken we hoe hun omgeving niet alleen veiliger, maar ook nog mooier kan worden"

Geert de Vries

Geert: "En bij het Gennepershuis willen we een nieuwe waterkering maken, die het bestaande verdedigingswerk rondom het Gennepershuis versterkt. Zo kunnen we de cultuurhistorische waarde van het Gennepershuis benadrukken."

Slimme samenwerking

Nauwe samenwerking met de omgeving is onmisbaar in alle dijkversterkingsprojecten. Dat is altijd al zo geweest. Geert: "Het bouwen van de eerste dijken in Nederland betekende volgens sommige historici het begin van ons poldermodel. Het vereiste **veel overleg en afstemming met alle belanghebbenden** in de omgeving. Wat dat betreft is er niets veranderd. En dat zal ook niet veranderen, want **het werken aan dijken is nooit af**. We wonen nu eenmaal in een delta, het klimaat verandert continu en dat betekent dat we samen moeten blijven bouwen om onze leefomgeving te beschermen."

Met andere ogen kijken

De dijkversterkingsprojecten van het waterschap hebben vaak veel **impact op de inwoners**. "Mensen zijn niet altijd blij als we de plannen voor dijkversterking komen bespreken", weet Geert. "Toch komen we er vaak wel uit,

zolang we het gesprek maar blijven voeren en goed luisteren. Als projectteam kijken we met andere ogen naar de omgeving dan mensen die hier al hun hele leven wonen. We helpen ze ontdekken hoe we dijkversterking kunnen combineren met relatief eenvoudige maatregelen, waarmee we hun woonomgeving vaak mooier kunnen maken. Andersom kennen zij hun gebied goed en wijzen ze ons op zaken die ons enorm helpen. Binnen het project Lob van Gennep is de **dijkversterking de motor voor het ontwikkelen van het gebied**. We zijn nu verschillende plannen aan het uitwerken. Een voorbeeld: we willen het sportveldencomplex uit het Niersdal verplaatsen, waardoor meer ruimte voor de rivier en de natuur in het Niersdal ontstaat. We werken ook aan een wandelpad langs de Maas, tussen het Gennepershuis en het Middelaarshuis. Daar worden mensen enthousiast van. Ze zien dat een dijkversterking meer kan zijn dan alleen bescherming tegen hoogwater."

Elk landschap kan verbeterd worden, overal liggen kansen"

Abe Veenstra

Leven met het water

Abe: "Het mooie is: **élk landschap kan verbeterd worden**. Je kunt het bijvoorbeeld beter toegankelijk maken, zorgen dat er meer diersoorten gaan leven, de verbinding tussen dorp en water versterken of fiets- en wandelpaden aanleggen. Ik hoop dat dankzij de dijkversterkingsprojecten **alle kansen voor het Limburgs Maaslandschap benut worden**. Vroeger leefden de mensen in het Maasdal echt met het water. Dat gevoel zijn we na de hoogwaters in 1993 en 1995 een beetje kwijtgeraakt. Het is mijn wens dat er dankzij de dijkversterkingen een landschap ontstaat waar de Limburgers zich thuisvoelen, waar ze droge voeten houden en waar het contact met de Maas hersteld is."

Onze Maas, onze veiligheid

Om de bewoners en bedrijven in het Maasdal te blijven beschermen, werken we iedere dag aan sterke dijken. Zo houden we Limburg hoogwaterveilig. Een dijkversterking heeft veel impact. Die beperken we zo veel mogelijk door goed met elkaar in gesprek te blijven. Het waterschap wil -als een gebied toch op de schop gaat- het in één keer goed doen. Daarom werken we gebiedsgericht en onderzoeken we hoe

we, tegelijk met de dijkversterking, een gebied aantrekkelijker kunnen maken. Dat vraagt een slim samenspel en maatwerk. We bundelen de krachten met andere overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners. Met het oog op de toekomst bouwen we samen aan een hoogwaterveilig én aantrekkelijk Limburgs Maaslandschap. Het is goed wonen, werken en recreëren aan de Maas. En dat houden we graag zo.